

(Λουκ. 5, 1-11)

Η ΚΛΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

Όμιλία στους Χαλκιάδες στις 24/9/2000

Τό σπουργιτάκι πού σταμάτησε τό γλέντι

Όταν είχαν πάει για πρώτη φορά απεσταλμένοι κληρικοί τών αγίων επισκόπων τής Έκκλησίας του Χριστού, για να κηρύξουν τό Ευαγγέλιο στην Άγγλία, οί Άγγλοι ήγεμόνες, είχαν ένα μεγάλο νυχτερινό γλέντι. Καί φυσικά έπειδή οί απεσταλμένοι ήταν έπίσημοι, τούς κάλεσαν να... γλεντήσουν μαζί τους.

Οί Άγγλοι άρχοντες ένώ έτρωγαν, έπιναν, τραγουδοΰσαν καί χόρευαν, έβλεπαν δίπλα τους τούς απεσταλμένους κληρικούς-ίεραποστόλους καί σκέπτονταν: «Καί τί θά μάς πούν αυτοί οί άνθρωποι; Τάχα έμείς δέν έχομε μέχρι τώρα κάποια θρησκεία; Πού τήν ακολουθεί ό καθένας όσο καί όπως θέλει. Τί περισσότερο θά μάς πούν»;

Γιά μία στιγμή, ένώ ήταν σκοτάδι, καί τήν μεγάλη αίθουσα πού διασκέδαζαν τήν φώτιζαν μερικά κεράκια, μπήκε από τό παράθυρο, ένα πουλάκι. Τό όποιο, πέταξε δεξιά, άριστερά, στριφογύρισε καί προκάλεσε τά μάτια όλων να τό κοιτάζουν. Τελικά, ξαναβρήκε τό παράθυρο καί χάθηκε μέσα στή νύχτα.

Τότε είπε ένας ήγεμόνας:

-Μήπως ή ζωή μας στον κόσμο αυτό μοιάζει μέ τό πέταγμα αυτού του πουλιού; Έτσι καί έμείς μπαίνομε μέσα σέ ένα χώρο φτερουγάμε για λίγο -όσο ζοΰμε- βλέπομε ώρισμένα πράγματα, εύφραινόμαστε ή λυπόμαστε καί πενθοΰμε, καί στό τέλος ξαναφεύγομε από ένα άλλο παράθυρο. Έτσι δέν είναι καί ή ζωή μας; Καί μετά ποιός ξέρει τί γίνεται καί πού πάμε; Μήπως οί άνθρωποι αυτοί πού ήλθαν, έχουν να μάς πούν κάτι περισσότερο από εκείνο πού μέχρι τώρα ξέρομε;

Τά λόγια αυτού του ανθρώπου ένέργησαν θετικά.

Οί Άγγλοι άρχοντες άφησαν τό φαγοπότι καί τό χορό καί τέντωσαν τό άφτιά τους να ακούσουν τό λόγο του Θεού για τον όποιο ό απόστολος Παΰλος είπε στον Τιμόθεο:

-Έχεις ένα προνόμιο, Τιμόθεε. «Οίδας από βρέφους τά ιερά γράμματα».

Άπό μικρό παιδάκι έμαθες νά πιστεύεις, νά αγαπάς τόν Χριστό, νά άκούς τόν λόγο του.

Ποιόν λόγο του; Ένα λόγο πού μπορεί νά σε σοφίσει. Νά σε κάνει σοφό. Δηλαδή, συνετό, μυαλωμένο, έξυπνο, σε όλες τίς ένέργειές σου. «Οΐδας τά λόγια του Θεού τά δυνάμενα σοφίσει σε».

Γιατί σκοπό; Είς σωτηρίαν. Καί τί σωτηρία; Όχι νά σωθείς άπό κάτι μικρό καί τιποτένιο πού σε άπειλεί στή ζωή αύτή. Νά μή σε δαγκάσει επί παραδείγματι τό σκυλί ή νά μήν παραπατήσεις στό δρόμο.

Άλλά «τά δυνάμενά σε σοφίσει είς σωτηρίαν τήν έν Χριστώ Ίησοϋ». Καί νά βρεθείς κοντά στό σωτήρα μας Ίησοϋ Χριστό στήν αίώνια ζωή. Αύτή είναι ή μεγάλη σοφία, αυτό είναι τό φώς. Αυτό είναι τό κήρυγμα του Κυρίου μας Ίησοϋ Χριστου. Γι' αυτό έτρεξαν οι άγιοι άπόστολοι καί γύρισαν όλο τόν κόσμο. Γι' αυτό μαρτύρησαν οι άγιοι μάρτυρες.

Οι μεγάλοι ψαράδες

Μας είπε τό Εύαγγέλιο ότι κάποια μέρα, όταν πρωτοβγήκε στό κήρυγμα ό Χριστός, κατέβηκε στήν παραλία. Έκει βρήκε μερικούς ψαράδες μέσα στό καραβάκι τους, νά κοπιάζουν. Τούς λέει:

-Τί κάνετε εκεί;

-Τίποτε δέν κάναμε. Όλη τήν νύχτα είχαμε άπλωμένα τά δίχτυα μά ούτε ένα ψαράκι δέν πιάσαμε. Τίποτε άπολύτως.

Τούς είπε ό Χριστός:

-Μπειτε πάλι στή θάλασσα. Ξαναρίχτε τό δίχτυ.

-Τέτοια ώρα; Του λένε. Τήν νύχτα δέν πιάσαμε. Μεσημεριάτικα θά πιάσομε ψάρια; Άλλά, «έπί τω ρήματί σου», μιά καί τό λές, είπε ό άπόστολος Πέτρος στόν Χριστό, θά τό ξαναρίξω τό δίχτυ. Καί τό έριξε.

Καί μέ τόν λόγο του Χριστου έπιασε τόσα ψάρια, πού δέν τά χωρούσε τό καράβι. Φώναξαν καί άλλους ψαράδες νά βοηθήσουν καί γέμισαν δυό καράβια μέ τά ψάρια. Πού τά έπιασαν μέ τήν εύλογία καί τό θέλημα του Κυρίου μας Ίησοϋ Χριστου.

Τότε συγκινημένος ό άπόστολος ό Πέτρος ή άκριβέστερα ό Πέτρος άπλά, άφου δέν είχε γίνει άκόμη άπόστολος λέει στόν Χριστό:

-Σέ παρακαλώ, Κύριε, φύγε άπό τό καράβι μου, έγώ είμαι άμαρτωλός. Τί

δουλειά έχεις έσύ κοντά μου, πού είσαι άγιος; Φύγε νά μή μολύνεσαι μέ μένα. Κατέβα από τό καράβι μου.

Άλλά αντί ό Χριστός νά τοῦ άπαντήσσει «σ' εύχαριστώ για τήν ύπόδειξη», γιατί πραγματικά, τί δουλειά μπορεί νά έχει ό άγιος μέ τούς άμαρτωλούς, τοῦ άπάντησε:

-«Μή φοβάσαι. Από τοῦ νῦν άνθρωπος έση ζωγρῶν».

Τί ήθελε νά τοῦ πεί;

Μέχρι εκείνη τήν στιγμή ό άπόστολος Πέτρος έψαχνε τήν θάλασσα για νά πιάσει ψάρια. Τί νά τά κάνει; Νά τά βάλει στό τηγάνι καί στό τσουκάλι.

Έρώτημα: Για τό καλό τους τά έπιανε;

Άπάντηση: Για θάνατο. Για τήν καταστροφή τους, για τήν άπώλειά τους. Λέει τώρα ό Χριστός στόν άπόστολο Πέτρο:

-Μή φοβοῦ. Από τοῦ νῦν άνθρωπος έση ζωγρῶν.

Θά έπρεπε αύτοστιγμεί νά σκεφτεῖ: «Χριστέ μου, τούς άνθρωπος θά τούς πιάνομε, για νά τούς έξοντώσομε; Μά είναι καλό αύτό;

Άλλά δέν τό είπε. Δέν τό σκέφθηκε καν. Καί μόνο από τήν παρουσία τοῦ Χριστοῦ, κατάλαβε ότι ό Κύριος θέλει νά πιάσει τούς άνθρωπος στό δίχτυ του, όχι για τό τηγάνι, ούτε για τά καζάνια τής αιώνιας κόλασης, αλλά για τήν αιώνια ζωή.

Καί ό άπόστολος Πέτρος άφησε τό καράβι του καί άκολούθησε τόν Χριστό. Καί από εκεί καί πέρα, τί έμαθε κοντά στόν Χριστό;

Έμαθε ότι ύπάρχει άγιωσύνη τόση -μιλάμε για τήν άγιωσύνη τοῦ Χριστοῦ- πού δέν μπορεί κανείς νά τήν φαντασθεῖ καί νά τήν ύποψιασθεῖ. Ότι ύπάρχει στόν Χριστό τόση καθαρότητα από άμαρτίες, πού δέν τήν έχουν ούτε οί άγγελοι, ούτε ή Πανάχραντη Μητέρα του, ούτε οί δοῦλοι του εκείνοι πού τόν άκολούθησαν μέ όλη τους τήν καρδιά.

Καί παράλληλα κατάλαβε ότι αύτός, ό Πανάγιος Κύριος πού είχε γίνει άνθρωπος ήταν εύσπλαγχνικός. Πόσο σπλαγχνικός; Τόσο ώστε νά συγχωρεῖ ληστές, πόρνες, μοιχαλίδες, καί νά τούς καλεῖ όλους κοντά του, ότι άμαρτία καί αν είχαν κάνει μέχρι τότε. Ότι κακό, παράλογο, βδελυρό καί μισητό. Νά τούς καλεῖ εις μετάνοιαν καί εις σωτηριαν.

Καί μέρα μέ τήν ήμέρα ό άπόστολος Πέτρος, καί όλοι οί άπόστολοι

καταλάβαιναν ότι ἐκλήθησαν νά γίνουν ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ, γιά νά μαζέψουν τά ἀδέσποτα τέκνα τοῦ Χριστοῦ ἀπό τήν θάλασσα τοῦ συγκεχυμένου αὐτοῦ βίου, στή Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ. Ὅχι σέ τηγάνι. Οὔτε σέ τσουκάλι. Ἀλλά στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία -ὅπως τό τονίζει ἡ Ἁγία Γραφή- εἶναι Βασιλεία ἀγάπης, καλωσύνης, εἰρήνης καί χαρᾶς.

Ὅσοι ποθοῦν τή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, μπαίνουν ὅσο μποροῦν πιό συχνά στόν ἅγιο οἶκο τοῦ Κυρίου· στήν Ἐκκλησία. Ἐκεῖ γεύονται ἀπό τώρα τήν γλύκα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καί ἡ καρδιά τους γεμίζει ἀπό τά δῶρα τῆς Βασιλείας του, πού εἶναι ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη καί καλωσύνη.

Φρόνημα ἀποστολικό

Ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας ἦταν ἀδελφός τοῦ ἀποστόλου Πέτρου καί ἦταν μαζί του ὅταν ἔγινε τό θαῦμα πού ἀκούσαμε. Ἐγινε καί αὐτός ἀπόστολος καί ἀκολούθησε τόν Χριστό. Ἦρθε καί κήρυξε τόν Χριστό στήν Ἑλλάδα. Τόν σταύρωσαν στήν Πάτρα.

Ἐνῶ τόν εἶχαν σταυρωμένο, τούς ἦρθε ἄλλη σκέψη.

-Γιατί κάνομε τέτοιο ἔγκλημα;

Τρέχει λοιπόν παρακινούμενος ἀπό τήν γυναίκα του, ἐκεῖνος πού διάταξε νά σταυρωθεῖ καί τοῦ λέει:

-Ἦρθα νά σέ κατεβάσω ἀπό τόν Σταυρό.

Ἀπάντησε ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας:

-Ξεκάρφωσε καλύτερα τόν ἑαυτό σου ἀπό τόν Σταυρό καί ἀπό τά δεσμά τῆς ἁμαρτίας. Ἄφησέ με ἐμένα.

Τί ἦταν αὐτά τά λόγια τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέα;

Ἦταν τό ἀγκίστρι πού ἔριχνε γιά νά πιάσει τό ψάρι. Τό τρελλό ψάρι, πού τρέχει μέσα στά βάθη τῆς θάλασσας, γιά νά φύγει μακριά ἀπό τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Καί προτίμησε ὁ ἀπόστολος νά εἶναι ὁ ἴδιος στό Σταυρό, στόν φυσικό Σταυρό, πού ἦταν καρφωμένα τά χέρια καί τά πόδια του, γιά νά ξεκαρφώσει τόν ἄλλο ἀπό τόν Σταυρό τῆς ἁμαρτίας.

Νά τόν βοηθήσει νά ἐλευθερωθεῖ καί νά μπεῖ στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Καί πραγματικά τόν ἔφερε σέ κατάνυξη καί ἐπίστευσε στόν Χριστό.

Γιατί τό λέμε αὐτό; Γιά νά θυμηθοῦμε, πόσο οἱ ἀπόστολοι τήν ἐντολή τοῦ Χριστοῦ: «πηγαίνετε νά πιάσετε ψάρια, νά ψαρέψετε ἀνθρώπους γιά τή

Βασιλεία τοῦ Θεοῦ», τήν εἶχαν βάλει βαθειά μέσα τους καί τήν ὑπηρετοῦσαν μέ τόση χαρά, μέ τόσο ἐνθουσιασμό, μέ τόση αὐταπάρνηση, ὥστε πρός χάριν τῆς, καταφρονοῦσαν τά πάντα.

Καί πρός χάριν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἔβλεπαν ὠφέλιμα γιά τόν ἑαυτό τους τά χειρότερα πάθη· χαρά τά ἔβλεπαν. Γιατί; Γιατί ἤξεραν, τί φοβερό πράγμα εἶναι νά ἀπομακρυνθεῖ ὁ ἄνθρωπος ἀπό τόν Χριστό καί νά χάσει τήν αἰώνια ζωή. «Τί θά ὠφελήσει τόν ἄνθρωπο ἂν κερδίσει τόν κόσμον ὅλον καί ζημιωθεῖ τήν ψυχή αὐτοῦ»;

Καί οἱ μέν ἴδιοι, μπορεῖ νά εἶχαν τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ μέ τήν πίστη καί μέ τήν ἐκλογή τοῦ Χριστοῦ, «στήν τσέπη τους». Ἀλλά ἔβλεπαν, ὅτι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι δέν τήν εἶχαν· καί ἀγωνιζόντουσαν νά τούς φέρουν στή Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ. Μέ ποιό τρόπο; Καί μέ τά πάθη τους. Πῶς τά θεωροῦσαν τό πάθη αὐτά; Χαρά. Γιατί; Γιατί ὅποιος ἔχει τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ μέσα του, ἔχει ἀγάπη μέσα του. Καί ἡ ἀγάπη εἶναι πόνος. Καί ὁ πόνος τοῦ ἄλλου, ὅσο πιό μέγανος εἶναι, τόσο πιό μέγανος γίνεται καί γιά κεῖνον πού ξέρει νά ἀγαπᾷ.

Ὁ μεγαλύτερος πόνος –τό λέει ἡ χριστιανική πίστη μας- εἶναι ἡ ἀπώλεια τῆς αἰώνιας ζωῆς.

Καί πίστη στόν Χριστό, σημαίνει πίστη στήν αἰώνια ζωή. «Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν καί ζωήν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος».

Ναί, ὑπάρχει ἕνα ὑπέροχο μήνυμα

Ὅταν κάνομε μνημόσυνα ἰδιαίτερα νέων ἀνθρώπων ἡ καρδιά μας πονάει. Πονάει γιά τό ἐπίγειο γεγονός. Σκεπτόμαστε τί θά κάνει ἡ γυναίκα πού ἔμεινε μέ τά μικρά παιδιά τῆς καί πονᾷ ἡ ψυχή μας.

Λέει μιά παροιμία: «Ὁ Θεός, ὀρφανά κάνει. Ἄμοιρα δέν κάνει». Ἄμοιρα δέν ἀφήνει στόν κόσμο, ἀλλά γιά ὄλους φροντίζει. Ὅμως καί πάλι πονάει ἡ καρδιά μας καί δύσκολα λησμονᾶμε τούς κεκοιμημένους μας. Ἀλλά σκεφθήκαμε ποτέ τί πόνος εἶναι ἡ αἰώνια ἀπώλεια γιά τόν ἄνθρωπο;

Μήπως ζοῦμε καί γλεντᾶμε μέσα στήν αἴθουσα τήν νύχτα μέ τά κεράκια; Καί πετάει τό σπουργιτάκι, πού μπῆκε μέσα καί σέ λίγο βγαίνει ἀπό τό ἄλλο παράθυρο καί ἐξαφανίζεται.

Μήπως πρέπει νά στίψομε λίγο τό μυαλό μας καί τήν καρδιά μας καί νά ποῦμε τί;

Μήπως ἔχομε ἀπό τόν οὐρανό κάποιο ἄλλο μήνυμα μεγαλύτερο ἀπό τό ὅτι ἡ ζωή ἀρχίζει μέ τήν γέννηση καί τελειώνει μέ τόν θάνατο;

Μήπως τό παραπέρα από τόν τάφο, γιά τό όποϊο ήλθε ό Χριστός στόν κόσμο, είναι άπειρα μεγαλύτερο καί άπειρα σπουδαιότερο καί πρέπει νά πονέσομε γι' αυτό;

Γιά τόν έαυτό μας καί γιά τούς άλλους;

Ή προσευχή πού άνοίγει τόν Άδη

Αυτή είναι ή σοφία.

Τί είπε ό άπόστολος Παύλος στόν Τιμόθεο;

-Εσύ Τιμόθεε, βαδίζεις καλά γιατί από βρέφος διαβάζεις τά ιερά γράμματα πού μποροϋν νά σέ κάνουν σοφό. Σέ τί σοφό; Στή Βασιλεία του Θεού. Στήν αιώνια σωτηρία. Τί νά τίς κάνεις τίς άλλες σοφίες, όταν απλώς σέ κάνουν νά φύγεις από τήν σοφία του Θεού, νά βγεις έξω από τό παράθυρο γιά νά σέ φάει τό γεράκι. Τί;

Ή άγία μεγαλομάρτυς καί ισαπόστολος Θέκλα, εύργετήθηκε στή ζωή της από μιá άλλη γυναίκα πού λεγόταν Τρύφαινα. Αυτή είχε μιá κόρη πού είχε πεθάνει λίγο πριν. Ή Τρύφαινε, βλέποντας τήν Άγία Θέκλα νά έχει τόση παρησία στό Θεό, νά πιστεύει τόσο πολύ στό Θεό τής είπε:

-Κοπέλλα μου, σέ παρακαλώ, προσευχήσου, νά ελεήσει ό Θεός τήν πεθαμένη κόρη μου Φαλκωνίδα. Ήταν καλή κοπέλλα. Μά δέν γνώρισε ποτέ τόν Χριστό. Δέν άκουσε ποτέ τίποτε γιά τόν Χριστό. Άλλά ήταν καλή κοπέλλα. Άν άκουγε θά πιστευε. Παρακάλεσε τόν Χριστό νά τήν ελεήσει καί νά τήν πάρει στή Βασιλεία του.

Ή άγία Θέκλα παρακάλεσε τόν Χριστό καί τόν άπόστολο Παύλο νά ελεήσουν τήν Φαλκωνίδα. Καί τούς έδόθη διαβεβαίωση από τόν Θεό, ότι ό Θεός έλέησε τήν Φαλκωνίδα, πού είχε πεθάνει είδωλολάτρισσα, χάρις στις προσευχές τής Άγίας Θέκλας.

Γιατί τό είπαμε; Έχομε άγάπη; Έχομε; Γιατί πάμε στήν Έκκλησία;

Ένας λόγος είναι νά προσευχηθοϋμε στόν Θεό ό καθένας γιά τόν έαυτό του. Άλλά καί γιά τούς κεκοιμημένους δούλους του γιά τούς όποιους κάνομε τά μνημόσυνα.

Βασιλεία άγάπης

Τί κατάλαβε ό άπόστολος Πέτρος;

Ότι ό Χριστός είναι Βασιλεία άγάπης. Καί όποιος έχει άγάπη, δέν αφήνει

ἔξω ἀπό τήν ἀγάπη του κανένα. Οὔτε ζωντανό. Οὔτε πεθαμένο. Νά προσευχόμαστε πάντοτε γιά τούς κεκοιμημένους.

Ἀλλά θά μᾶς ἀκούσει καί μᾶς ὁ Θεός ὅπως ἄκουσε τήν ἀγία Θέκλα;

Ὁ Χριστός εἶναι μακρόθυμος καί πολυέλεος. Φιλάνθρωπος σέ ἀπέραντο βαθμό. Τόσο πού σταυρώθηκε γιά μᾶς καί ἐπάνω στό Σταυρό ἐλέησε ἕνα ἀρχιεγκληματία. Καί παρέλαβε ἀπό τήν γῆ πρός τόν δρόμο γιά τήν ἄνω Βασιλεία σάν συνοδό καί συνοδοιπόρο, τό χειρότερο ἔκτρωμα τῆς γῆς. Τόν ληστή.

Γιατί; Γιατί αὐτή εἶναι λεία τοῦ Χριστοῦ. Δέν ἤλθε νά σώσει τούς δικαίους, ἀλλά τούς ἀμαρτωλούς. Ὅσο ἀμαρτωλοί καί νά εἶναι. Ἀρκεῖ νά καταλάβουν καί νά γυρίσουν κοντά του. Γιατί αὐτός εἶναι ἡ ζωή.

Ἡ τελευταία ἐπιθυμία

Ἄς ἀκούσουμε μιά μικρή ἱστορία πού δείχνει τί σημαίνει πνεῦμα Χριστοῦ καί ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ.

Ἦταν ἕνας μέγας πρωθυπουργός, πού λεγόταν Θωμᾶς Μόρ. Ὅταν ἄλλαξαν τήν θρησκεία στήν Ἀγγλία καί ἐγκατέλειψαν τήν Ὀρθοδοξία τόν συνέλαβαν γιά νά τόν ἐκτελέσουν. Πρίν τόν σκοτώσουν, τόν ρώτησαν:

-Μήπως θέλεις νά μᾶς πεῖς τίποτε; Τήν τελευταία σου ἐπιθυμία;

Τούς λέει ἐκεῖνος:

-Ἐδῶ στή γῆ, εἶμαστε ἀντίπαλα στρατόπεδα. Νικήσατε καί μέ ἐκτελεῖτε. Μέ ἐξοντώνετε. Ἐκεῖ στόν οὐρανό δέν υπάρχουν μίση, δέν υπάρχουν ἐχθρότητες, δέν υπάρχουν πάλες. Καί νά τό ξέρετε ἀπό τώρα. Ἐκεῖ θά εἶμαστε ὅλοι ἀγαπημένοι. Ἐκεῖ θά εἶμαστε ὅλοι ἐνωμένοι. Εὐχομαι σέ σᾶς, εὐχομαι καί στόν ἑαυτό μου νά πᾶμε ὅλοι κειπάνω στή Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ. Καί νά εἶμαστε ὅλοι μαζί.

Αὐτή εἶναι ἡ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ τήν ὁποία ἔστειλε ὁ Χριστός τόν Πέτρο νά τήν κηρύξει, νά πιάσει τά ψάρια. Ἀπό τό χάος τῆς θάλασσας νά τούς μαζεύσει στή Βασιλεία τοῦ Κυρίου. Τήν αἰώνια, τήν γεμάτη χαρά καί μακαριότητα. Ὅποιος αὐτό τό καταλαβαίνει ἔγινε σοφός· κατά Θεόν σοφός. Καί ἡ σοφία ἡ κατά Θεόν εἶναι ἄπειρα ἀνώτερη ἀπό τήν κοσμική, τήν ὁποιαδήποτε κοσμική σοφία.

Ἄς παρακαλέσουμε τόν Κύριο νά μᾶς φωτίζει ὅλους, νά μᾶς καθοδηγεῖ μέ τήν χάρη καί μέ τήν ἐνέργεια τοῦ Παναγίου Πνεύματος, καί μέ τό φῶς καί τό παράδειγμα τῶν ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Καί ἄς παρακαλέσομε ἀκόμη νά ἐλεεῖ ἑμᾶς καί νά ἐλεεῖ, νά συγχωρήσει καί νά πάρει κοντά του, στή Βασιλεία του, τούς κεκοιμημένους δούλους του. Ἀμήν.-